

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

**ДОКЛАД
за първо гласуване**

Относно: Законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г., № 902-01-56, внесен от Министерски съвет на 31 октомври 2019 г.

На съвместно заседание на Комисията по бюджет и финанси, Комисията по труда, социалната и демографската политика и Комисията по здравеопазването, проведено на 7 ноември 2019 г., беше разгледан и обсъден законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна за 2020 г., № 902-01-56, внесен от Министерски съвет на 31 октомври 2019 г.

На заседанието присъстваха министърът на финансите, г-н Владислав Горанов, министърът на здравеопазването, г-н Кирил Ананиев, заместник-министърът на здравеопазването и председател на Надзорния съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), г-жа Жени Начева, управителят на НЗОК, д-р Дечо Дечев, представители на Министерството на финансите, синдикатите, работодателите, съсловните организации в сферата на здравеопазването и на пациентските организации.

Законопроектът и мотивите към него бяха представени от министъра на здравеопазването, г-н Кирил Ананиев, който запозна народните представители с основните финансови параметри, заложени в проектобюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г.

Предвидените приходи и трансфери са в размер на 4 744 704 900 лв. Разчетените средства са при допускане на здравноосигурителна вноска в размер на 8 на сто, като в разчетите са отразени ефектът от увеличаване на минималните осигурителни доходи по икономически дейности и групи професии за наетите лица и на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, както и ефектът върху размера на трансферите за здравно осигуряване от увеличаване на частта от осигурителния доход, върху който държавата внася здравни вноски за лицата, осигурявани за сметка на държавния бюджет от 55 на сто от 2016 г. и 5 на сто годишно от всяка следваща година до достигане на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по реда на чл. 40, ал. 4а от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Съотношението на заплащане от страна на работодателя и здравноосигуреното лице за 2020 г. е 60:40.

Предвидените разходи и трансфери са в размер на 4 744 704 900 лв., от които 4 453 976 800 лв. са за здравноосигурителни плащания. С планираните средства е предвидено закупуването на медицинска помощ в обхвата на задължителното здравно осигуряване, гарантирана от бюджета на НЗОК.

Господин Ананиев подчертава, че през 2020 г. се увеличават средствата за здравноосигурителни плащания за първична и специализирана извънболнична медицинска

помощ, медико-диагностична дейност, болнична медицинска помощ, дентална помощ и за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични хани за специални медицински цели.

Резервът, включително за непредвидени и неотложни разходи, съгласно чл. 26, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване, е три на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравно осигуряване от други бюджети и е в размер на 139 222 000 лв.

Със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в Закона за здравното осигуряване, с които се цели усъвършенстване на механизмите, гарантиращи предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК и създаване на нов механизъм, при който НЗОК да заплаща регулярно на аптеки и лечебни заведения отпуснатите, респективно приложените лекарствени продукти, като при липса на резултат от прилаганата терапия се предвижда притежателите на разрешенията за употреба на продуктите да възстановят заплатените от НЗОК средства. Предлага се и изцяло нов подход при определяне на механизма за гарантиране на предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за лекарствени продукти, като вместо с наредбата по чл. 45, ал. 9 от Закона за здравното осигуряване се предвижда ежегодно приемане на механизма с решение на Надзорния съвет на НЗОК, съобразно средствата за здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти, предвидени в Закона за бюджета на НЗОК за следващата календарна година.

Становището на Българския лекарски съюз беше представено от д-р Николай Брънзолов, който изрази подкрепа за увеличението на разходната част на бюджета, с което ще се даде възможност за повишаване цените на недофинансираните клинични пътеки в болничната медицинска помощ. Същевременно за поредна година не са взети предвид препоръките в докладите на Световната банка и заложеното в Националната здравна стратегия - 2020 управление за справедлива, устойчива и ефективна здравна система, ориентирана към качество и резултати и бе подчертано, че предвидените в бюджета средства за извънболнична медицинска помощ са крайно недостатъчни за изпълнение на тези препоръки. Доктор Брънзолов уточни, че цените на медицинските услуги в специализираната извънболнична медицинска помощ, с изключение на първичния преглед, не са актуализирани от почти 10 години, а цените на медико-диагностичните дейности не са променяни от началото на 2008 г., с изключение на малка актуализация на пакет „Микробиология“. Той поясни, че недостатъчните средства, предвидени в законопроекта за извънболнична медицинска помощ, ще влошат достъпа и качеството на медицинската услуга, ще генерират напрежение между пациенти и лекари и ще намалят регулативните стандарти за профилактика.

Отново беше поставен и въпросът за таксата за посещение при лекар, като предложението на съсловната организация е при децата до навършване на 18-годишна възраст или до приключване на средно образование потребителската такса да се заплаща, както при лицата, които са упражнили правото си на пенсия, а разликата до пълния размер да се осигурява от държавния бюджет.

В заключение, д-р Брънзолов подчертава, че Българският лекарски съюз настоява средствата по бюджета в частта за първична и специализирана извънболнична медицинска помощ и за медико-диагностична дейност да бъдат преразгледани и увеличени с цел гарантиране потребностите на населението и на здравната система като цяло.

Председателят на Българския зъболекарски съюз, д-р Николай Шарков, информира народните представители, че въпреки номиналното увеличение, предвидените в бюджета на НЗОК за 2020 г. средства за дентална помощ са недостатъчни спрямо обема дейности, който

се предвижда да се изпълнява през следващата година, което от своя страна ще затрудни работата на зъболекарите и ще има негативно влияние най-вече върху денталното здраве на българските граждани. Той посочи, че предлаганото увеличение е предимно свързано с премахване на горната граница от 69 г. на здравноосигурени лица, които имат право на дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат. В същото време пакетът дентални лечебни дейности за лица над 18-годишна възраст остава изключително осъден и не включва основни дейности, свързани с усложнението от зъбен кариес, като пулпит и периодонтит. Беше обърнато внимание и на факта, че денталните лекарствени продукти и денталните материали са включени в цената на денталните дейности по задължителното здравно осигуряване, а не в бюджета за здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти. В заключение, д-р Шарков подчертава, че при изготвянето на бюджета на НЗОК за 2021 г. тези проблеми следва да бъдат решени, за да може лекарите по дентална медицина да предоставят навременна и качествена грижа на лицата над 18-годишна възраст.

Председателят на Националното сдружение на общопрактикуващите лекари в България, д-р Любомир Киров, информира народните представители, че предвидените средства за първична извънболнична медицинска помощ са не само крайно недостатъчни, но и разпределението им е нерационално. Той посочи, че публично заявените ангажименти от страна на отговорните институции за поставяне на акцент върху извънболничната помощ не е подкрепено със съответните действия в законопроекта за бюджета на НЗОК за 2020 г. Според него нерационалното разпределение на средствата ще влоши достъпа и качеството на медицинската помощ и здравно-икономическите показатели на страната. Сдружението предлага бюджетът за първична извънболнична медицинска помощ за 2020 г. да бъде увеличен с 25 000 000 лв. спрямо 2019 г., за да бъдат осигурени нормални условия на труд за лекарите и медицинските специалисти и навременна и качествена медицинска помощ на българските граждани.

В обсъждането взеха участие и г-н Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриския капитал в България и г-н Васил Тодоров, главен секретар на Българската търговско-промишлена палата. Беше посочено, че за поредна година не се променя структурата на бюджета на НЗОК и отново най-голям ресурс се предвижда за болнична медицинска помощ и лекарствени продукти, а недофинансирана остава превенцията и профилактиката, като тази тенденция допълнително задълбочава съществуващите диспропорции в системата на здравеопазването. В законопроекта не се предвиждат конкретни мерки за развитие на електронното здравеопазване, за засилване на контрола при разходването на средствата, както и липсват мерки за ограничаване на злоупотребите при лекарствата. Беше отправена препоръка за своевременно изготвяне на стратегия за реформиране на сектора, като се обрне специално внимание на броя на лечебните заведения за болнична помощ в страната.

В хода на дискусията, членовете на Комисията по здравеопазването обсъдиха предлаганите в законопроекта финансови параметри и отправиха конкретни въпроси във връзка с възможността НЗОК да гарантира осигуряването на достъпна и качествена медицинска помощ на всички здравноосигурени български граждани в рамките на предлагания за 2020 г. бюджет. Те подчертаваха, че увеличаването на финансовия ресурс само по себе си няма да доведе до съществена промяна във функционирането на здравноосигурителната ни система без създаването на механизми за адекватно разпределение и разходване на средствата от бюджета на Националната здравноосигурителна каса. Беше обърнато внимание на факта, че за поредна година при разпределението на средствата не е извършено реално остойностяване на клиничните пътеки и на труда на лекарите и другите медицински специалисти. Постави се и въпросът,

че въпреки официалните становища на Сметната палата и на Фискалния съвет на България през 2020 г. Националната здравноосигурителна каса ще продължи да заплаща на Националната агенция за приходите такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски. Народните представители се обединиха около становището, че между първо и второ гласуване на законопроекта следва да се обсъдят основните проблеми и да се потърсят възможностите за тяхното разрешаване.

Въз основа на проведеното обсъждане и извършеното гласуване при следните резултати „За” - 12, „Против” - 8, „Въздържал се” - 0, Комисията по здравеопазването предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г., № 902-01-56, внесен от Министерски съвет на 31 октомври 2019 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО:**

Д-Р ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА